

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LIII (47)
Štev. (Nº) 11

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
7 de abril - 7. aprila 1994

Smrt-življenje

Smrt-življenje ali življenje-smrt sestavlja celoto, tandem, ki spremlja človeštvo skozi ves njegov obstoj, prav od vsega začetka. Tema dogodkoma, celoti, je skupen tudi drugi tandem, občutkov veselje-žalost. Obenem pa bi mogli vse štiri pojme spet povezati v novo celoto: življenje-smrt-veselje-žalost.

Obletnice so tudi lahko neka taka celota, saj nas spominjajo dogodkov, ki so povezani z življenjem, pa tudi s smrtjo. Zato nas navdajajo ti datumi z — veseljem in žalostjo.

Tednik Svoboda Slovenija se spominja deset let žalosti in veselja. Takratno uredništvo je pod silo naravnega zakona izgubilo operativno moč. V presledku nekaj tednov sta umrla Miloš Stare in Slavimir Batagelj. Smrt/žalost. Po nekajmesečni reorganizaciji in „kaj sedaj?“, se v sklopu začasnega konzorcija izoblikuje nova-prenovljena uredniška ekipa, ki si zastavi cilj nadaljevati z nalogo bivših urednikov. Življenje/veselje. Dogodek, ki je pomenil v tistem času nov dokaz o ničnosti fraze „sramota umira počasi“.

Prvo desetletje brez „stare garde“. Preteklo je deset let, vendar so pred tem umrli že drugi bistveni člani v verigi letnikov tednika Svoboda Slovenija in njenih Kolarjev-Zbornikov. Kar četrto stoletja je že preteklo od smrti požrtvovalnega Joška Krošlja (otroci, ki smo ga videli tipkati na pisalni stroj, smo z odprtimi usti skušali

Kjer ni vere v vstajenje...

Zadnji dogodki v Sloveniji porajajo nova vprašanja in nove tesnobe, namesto, da bi vsi sproščeno zaživeli v težko pridobljeni demokratični in svobodni državi. Peklenske sile grozijo, da nam bodo spet nadele stare jarme, piše Janez Grilj v velikonočnem komentarju Družine.

Na vprašanje, kaj je narobe, da Slovenci nikakor ne moremo priti do novega upanja, odgovarja z besedami iz evangelija — spreobnite se, — ki imajo poleg verskega tudi splošni pomen, veljaven za vse. Brez spreobrnjenja, brez moralne prenoje in odprave krivičnih odnosov med ljudmi in v družbi se ne moremo osvoboditi verig, s katerimi smo priklenjeni na stare grehe, krivice, zablode ali pa tudi na nezaslužene privilegije in druge zlorabe oblasti.

Poudarja, da potrebujemo moralno prenojo, pri kateri bi morala sodelovati tudi katoliška Cerkev. V demokratičnih državah takšnega prizadevanja Cerkev nihče ne ovira, medtem ko v Sloveniji ni tako. Kot odraz omenja 7. člen najnovejšega predloga zakona o RTVS, ki prepoveduje versko propagando v nacionalnih programih.

Včeraj so Cerkev preganjali in omejevali komunisti, danes to delajo liberalni demokrati, oboji v imenu demokracije. Hvala Bogu, končuje Janez Grilj, da smo v Cerkvi križev in težav vajeni in da trdno verujemo, da za velikim petkom pride velika noč. Tudi za slovenski narod in Cerkev na Slovenskem!

slediti — brez uspeha! — njegovima dvema kazalcema, ko sta z neverjetno naglico skakala po tipkah!). Petnajst let je tudi že od smrti Pavla Fajdige, ki se je lotil široke palete rubrik, od ideoloških, političnih, zunanjepolitičnih, pa do glasbenih, če ravno ni bilo mogoče dobiti kakega izvedenca. Že v novi zasedbi pa se je poslovil od nas dr. Tine Debeljak pred petimi leti. (Je res samo slučaj, da so odšli v večnost z „okroglimi“ presledki? Kdo bi mogel reči, da ni slučaj, pač pa posledica njihovega ujemanja, tovarištva in celo solidarnosti pri urejanju lista...)

Deset let v rokah novega uredniškega odbora je začelo v danes zelo drugačnih razmerah. Tako sporočilo konzorcija založbe kot prvi uvodnik sedanjega glavnega urednika omenjata naloge tednika, med njimi „trud za doseg končnega političnega cilja: zedinjeno, samostojno in svobodno Slovenijo“. Mislim, da se nobenemu od podpisnikov takrat ni sanjalo, da bi sploh kak delček tega lahko doživeli v tako kratkem času.

Še eno „smrt“ moramo zabeležiti v tem desetletju, ki pa ni ne strašna ne žalovanja vredna: v tiskarni je preminul čas vročega svinca in linotipa, nastopil pa je službo računalnik. Tej tehnični izboljšavi, ki olepša in poenostavi pripravo vsake številke, se je pridružilo še izboljšanje telefonskih zvez in pojav telefaksa. To in požrtvovalni sodelavci so pripomogli, da je bil marsikateri dogodek v Sloveniji lahko še isti teden javljen v našem tedniku.

Kaj pa je ostalo? Veliko. Predvsem naši naračniki, bralci, poverjeniki in raznašalci, ki so v težjih prvih časih znali pomagati in bili potrpežljivi z našimi napakami, predvsem pa bili zvesti. Zato jih (se) lahko danes pohvalimo, da ni naklada lista nič nižja, kot je bila pred desetimi leti.

Ostalo je tudi prepričanje, da je tednik še vedno potreben Slovincem v Argentini, pa tudi drugim rojakom po svetu. Na svoj način lahko primerjamo vsako številko kot prireditev v slovenskih Domovih, ko se rojaki srečajo — s to prednostjo, da najde časopis pot do ljudi, ki so daleč v notranjosti države, pa nimajo redne prilike udeležiti se naših prireditev. Zato so poročila v zaglavju „Slovenci v Argentini“ dragocena kot kronika našega skupnega življenja, še bolj pa jo cenijo tisti v oddaljenih krajih.

Ostalo je zagon buditi vsak teden čim bolj verodostojno sliko o Sloveniji in Sloveniji v svetu. Uredništvo se zaveda te naloge in rade volje posluša mnenja o tem, kaj naj bi še posebej našlo prostor na teh straneh.

Kot vidimo, je ostalo veliko. Veliko bogastva v dolgih letnikih Svobodne Slovenije, veliko vložnega dela, veliko spominov, pa tudi veliko veselja do dela za naprej. S tem veseljem bo vsakotedenski napor lažji, kar bo tudi razvidno iz objavljene nega materiala.

Pred nami so nova desetletja. Kaj nam bodo prinesla, ne vemo; moremo si le misliti. Vemo pa, kako bomo delali v bodočnosti: črpali bomo moči iz dvojice življenje/veselje, iz katere so črpali tudi ustanovitelj Miloš Stare in vsi uredniki in sotrudniki Svobodne Slovenije vsa ta leta.

G. B.

Problemi koalicije

Anketa Dela

Delo je 2. aprila objavilo nekatere izsledke ankete, kaj javnost meni o odstranitvi Janše.

Na vprašanje ali je državni zbor ravnal prav, ko je odstavil obrambnega ministra Janšo, je 41,9% odgovorilo nikalno, in le 37,15 se s tem strinja.

Več kot polovica vprašanih meni, da sedaj primer Smolnikar nikoli ne bo dokončno raziskan. Desetina verjame v jasen zaključek, 17% pa le v delen.

Janševo politično usmeritev podpira 27,5%, Drnovškovo 24,1%, Kučanovo pa le 17,5%.

Anketa govori tudi o trenutnem razporedu glasov pri morebitnih volitvah: Največ glasov bi tudi tokrat pobrala Drnovškova LDS — 19,3%, na drugem mestu bi bila Janševa Social-demokratska stranka Slovenije (SDSS) — 10,3%; na tretjem mestu bi že bila SLS — 7,5%, nato SKD — 7,2%, na petem pa komunisti — 4,7%. Kakih 30% še ni odločenih, 9% pa sploh ne bi šlo volit.

Kučan izgublja

Sedem članov koordinacijskega odbora, ki je na demonstracijah pred parlamentom in okoli Prešernovega spomenika predstavil zahteve javnosti v Janševo korist, je pred Cankarjevim domom pričelo z gladovno stavko. Zahtevajo odstop predsednika Kučana in razpis novih volitev. Tudi pod Prešernovim spomenikom zbirajo podpise za razpis izrednih volitev.

Sploh se je pokazalo, da je ta Janševa afera zelo omajala stolček Kučanu. Ta je izgubil vso svojo karizmo, celo Delo zelo nastopa proti njemu in ga dolži, da je preko njemu zvestih tajnih služb kontroliral vse politično življenje ali pa tudi konstruiral vso afero. Ob njenem začetku je odšel v ZDA na sicer privatni obisk, a je dejal zunanji minister Peterle, da brez vsakega priporočila vlade. Zgleda, da je hotel vzbuditi mnenje, da on nima nič pri vsej stvari, a mu nihče ne verjame.

Na čaju pri Maximarketu

S ponedeljkovim celovečernim zasedanjem državnega zbora in z demonstracijami pred parlamentom so Slovenci po svoje „spregledali“ in ni se uresničilo tiho pričakovanje treh vladajočih strank, da bo politična odstranitev Janeza Janše hitro (in udobno) dejanje, ki ne bo pustilo nobenih posledic, piše Danilo Slivnik v sobotnem Delu 2. aprila.

Komentator ocenjuje, da se je po ponedeljkovi najboljši spremeni položaj predsednika Milana Kučana in da ponedeljkove demonstracije niso tudi bile toliko v podporo Janši, kot so bile naperjene proti Milanu Kučanu. Predsednik se je po svoje znašel v prav nezavidljivem položaju, čeprav si je zanj zagotovo sam kriv. Znano je namreč, dodaja komentator, kolikokrat so ob izbruhih različnih afer poslanci in javnost pričakovali, da bo kaj povedal, se odločno zavzel za neizprosno preiskavo... on pa je bil tiho ali v najboljšem primeru opozarjal na formalno proceduro „pravne države“. Očitno je sklepal, da se je najbolje

„ne vmešavati“.

Že takrat, ko je bil v Beogradu, je Kučan veliko govoril o „pravni poti“ reševanja problemov in tudi sedaj je to ena njegovih stalnic, opozarja Slivnik. S tem v zvezi omenja četrtkovo Žarišče, ko je predsednik Kučan med drugim dejal, da je za njega pomembnejše, da se problemi rešujejo v okviru formalnih postopkov in da se spoštuje pravna država. Če je vse to res, dodaja Slivnik, skoraj ni mogoče ugotoviti kaj drugega, kot da ima zelo nenavadne poglede na pravne postopke, zakonitost in pravni red in da demokracija zanj nima nobene vsebine, saj je vseeno, ali je enostrankarska ali večstrankarska, totalitarna ali pluralna, on ima vedno prav, njegovo ravnanje pa je zmeraj zakonito.

Dvomi SKD

Krščanski demokrati se ne znajdejo. V koalicijo je Janša vstopil prav na vztrajanje Peterleta. Zato tudi SKD misli, da je odstavitev Janše in imenovanje na njegovo mesto Kacina, člana Drnovškove stranke, spremenilo koalicijsko razmerje v vladi na škodo SKD. Tudi iz inozemstva pišejo v medijih, da so oči uprte v krščanske demokrate, ki so sedaj jeziček na tehtnici (tržaški Il Piccolo). Od odločitve SKD so odvisna nova zavezništva pa tudi njena moč. Kajti če bo Janša kdaj nastopil s svojo stranko v novih volitvah, je zelo možno, da bo dobil precej glasov tudi s strani SKD.

Krščanski demokrati so se skušali pomeniti o prihodnosti v koaliciji že 25. marca, sejo so nadaljevali 28. marca in jo prenesli na 7. april.

Predstavniki narodnih demokratov, ki so se pred kratkim združili s SKD kot krilo v stranki, so najbolj zagovarjali izstop iz koalicije. A drugi so zagovarjali ostanek v vladi, ker bi se drugače odpovedali vsem dosedanjim dosegom in stabilizaciji, vstopili pa bi v negotovost. Toda pritisk s terena zahteva konec sodelovanja s komunisti. Rešitev bi bila, da se vlada znebi komunistične Zdržene liste in bi se LDS in SKD utrdili. Ševeda pa bi imela ta dvojna koalicija le šibko večino v vladi.

To rešitev je predlagal Izvršilni svet SKD in sta se v Bruslju tudi tako domenila Drnovšek in Peterle. Kako bodo to uresničili, je veliko vprašanje. In drugo vprašanje je, ali bodo člani SKD s tem zadovoljni!

Priletela, priletela

Priletela, priletela
mala golobica bela -
srečna, prosta in vesela
kot iz sanj.
Tiho je zagrulila
in zapela kakor slavček
milo pesem o svobodi
na ta slavni dan.
Bo živela, preživela,
mala golobica bela,
v divji jati
črnih vran?

Tone Kuntner

Prebrano ob Prešernovem spomeniku na protestnem shodu v podporo J. Janše

Uradni obiski dr. Vencelja

Generalni sekretar Ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije dr. Peter Vencelj je v času svojega bivanja v Argentini opravil naslednje uradne obiske:

23. marca 1994 se je sestal z generalnim direktorjem za kulturne zadeve na argentinskem zunanjem ministrstvu veleposlanikom Kiwe Staiffom, s katerim je obravnaval predvsem možnosti kulturne izmenjave na umetniškem področju.

24. marca 1994 je obiskal direktorja političnega sektorja za Srednjo in Vzhodno Evropo na zunanjem ministrstvu ministra Vicenteja Espeche Gila. Pri tem obisku je bil prisoten tudi namestnik narodnega direktorja za migracije. Pogovor je tekel o splošnih odnosih med Argentino in Slovenijo, posebej tudi o možnostih za odpravo vizumov z argentinske strani in o politiki vseljevanja.

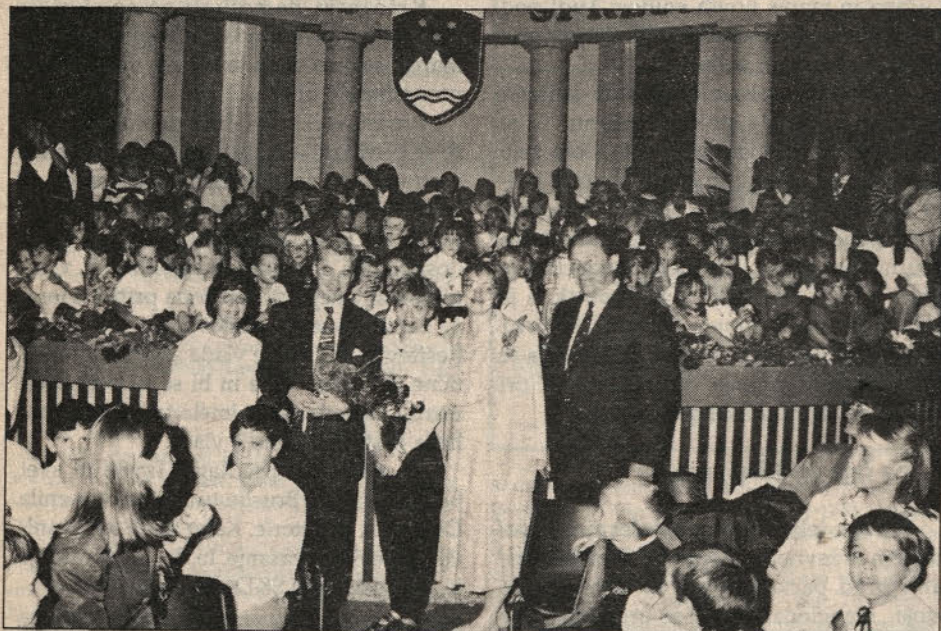
Predstavniku direkcije za migracije je bila izrečena zahvala za dovoljenja ob prihodu slovenskih potnikov brez vizuma, da lahko vstopijo v Argentino.

25. marca 1994 se je pogovarjal z narodnim direktorjem za mednarodno sodelovanje na ministrstvu za kulturo in šolstvo lic. Franciscom Joséjem Piñonom. Pri tem pogovoru so se izmenjale misli in načelna stališča o uvedbi slovenščine kot izbirnega jezika v javnih šolah in o možnosti ustanovitve dvojezične šole.

Generalnega sekretarja sta na teh obiskih redno spremljala svetovalka ministra Mateja Maček in posebni pooblaščenec Ministrstva za zunanje zadeve Božidar Fink. Na nekaterih obiskih so bili prisotni tudi častni konzul Herman Zupan in predsednik Zedinjene Slovenije prof. Tine Vivod ali njegov namestnik Jože Šenk.

Ob obisku osnovnošolskih otrok v Slovenski hiši 26. marca. Od leve: svetovalka ministrstva Mateja Maček, gospa Irena Vencelj, državni sekretar dr. Peter Vencelj, voditeljica odseka za državljanstvo pri notranjem ministrstvu Alenka Mesojedec-Pervinšek, predsednik ZS prof. Tine Vivod.

Delni pogled v dvorano z gosti: na odru so najmlajši šolarji z nekaterimi učiteljicami. Obe fotografiji Marko Vombergar

Program obiska iz Slovenije

- Petek, 8. aprila: Ob 20. obisk Doma v San Martinu.
 Sobota, 9. aprila: Obisk osnovnih šol, srednješolskega tečaja, ob 19. obisk Pristave v Castelarju.
 Nedelja, 10. aprila: (Državne volitve) Ob 11. obisk beneških Slovencev; ob 15. obisk v Bernalu; ob 18. sestanek s slovenskimi učitelji v Slomškovem domu.
 Ponedeljek, 11. apr.: Obisk v Rosariu.
 Torek, 12. aprila: Obisk v Iguazú.
 Sreda, 13. aprila: Ob 14. srečanje z ZSMŽ; ob 21. obisk premiere Slov. mladinskega gledališča v Teatru Cervantes Šeherezada.
 Četrtek, 14. aprila: Uradni obiski, ob 18. sestanek z borci, ob 20. sestanek z Medorganizacijskim svetom in poslovilna večerja.
 Petek, 15. aprila: Poslovitev na Ezeizi ob 15, odhod ob 17.15.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Neverjetno, a to nedeljo bomo volili. In celo kateri naročnik bo bral te vrstice, ko bodo že znani rezultati ustavodajnih volitev. Malokdaj je bil korak, ki je eden najvažnejših kake države, tako malo upoštevan, celo tako preziran kot prav te volitve. Žalostno a resnično, in niti nekateri zadnji dogodki ne morejo oživeti zanimanja med ljudmi, v katerih prevladuje apatija in nezanimanje.

KAR SE SEJE, TO SE ŽANJE

Izgleda, da se je zadnje dni v osrčju vlade pojavil strah zaradi tega majhnega zanimanja volilcev. Razne ankete napovedujejo, da bo nezanimanje odjeknilo na volitvah in bo število volilcev izredno majhno. Govori se o 70% volilnih upravičencev, ki bodo v nedeljo oddali svoj glas. In nekateri opazovalci menijo, da bo število še manjša. V državi kjer so volitve obvezne, je to izredno malo. Še več, bila bi od leta 1920 zgodovinsko najnižja udeležba volilcev. Kaj porazno za vladu, ki skuša sama sebe prikazati kot eno najbolj popularnih v zadnjih desetletjih in ki ji je uspelo prekoračiti zmagovito izredno število volitev.

Toda stvar se mora gledati še z drugega zornega kota. Če računamo (kot nekateri ankete kažejo), da bo vlada prejela kakih 45 odstotkov glasov in radikalizem svojih 25 odstotkov, bosta obe stranki podpisnici pakta iz Olivosa zbrali 70% glasov. A to ne bo predstavljalo niti polovico celotnega števila volilnih upravičencev. Kaj slaba propaganda za že vnaprej potrjene spremembe. Če pa gledamo ta pojav z očmi prave demokracije, vidimo, da je ena najhujših posledic, ki jih povzroča ta politika, prav rastoče nezanimanje ljudi do dogodkov, ki črtajo po bodočnosti za državo.

Zanimiv pogled na to so izrazili duhovniki škofije San Francisco v provinci Córdoba. Ob velikem tednu je skupina njih objavila pismo, v katerem pozivajo vernike, naj volijo „belo“ (oddajo prazne glasovnice). Beli glas je tradicionalni izraz nezadovoljstva z danim sistemom. In prav ankete zadnje čase kažejo, da se zlasti v notranjosti države pojavlja tendenca belih glasov.

V tem vidimo točko, na kateri slonijo dosednji volilni uspehi vlade in tudi bolno točko za argentinski ustavni sistem: kljub množični dosednji volitvi za peronistično stranko ni pravega zadovoljstva z vladu; po drugi strani ni na obzoru prave alternative ne stranke ne osebnosti, kateri bi volilci prepričano oddali glas, češ izplača se poiskati spremembo. Rezultat je pričujoča (in rastoča) apatija.

Pojav je prozoren: v notranjosti, kjer se najmanj vidijo alternative spričo okostenelih političnih struktur, rastejo beli glasovi. V prestolnici pa se naenkrat pojavi tretja stranka, ki v osrčju rani vladajoči bipartidizem. Prestolno mesto, drugo največje volilno okrožje v državi (za provinco Buenos Aires), je res atipični primer. Ko je v vsej državi zmagoval peronizem, je mesto Buenos Aires bilo radikalno. Ko pa se peronisti in radikali potegujejo za isti cilj (potrditev olivskega pakta), se poraja tretja sila, ki čeprav ne zmagovita zasenci obe sopolisnici.

Da. Nekateri celo napovedujejo, da bo v prestolnici zmagala Velika fronta, ta čudna zmes sredinsko-levičarskih formacij. Če bi do tega prišlo, bi bilo prvič od leta 1961 (ko je na izrednih volitvah zmagal socialist Palacios), da se prekine vladajoči bipartidizem. In kje je vzrok tako nenadni porasti Velike fronte? V njenem vodju: doslej malo poznani poslanec Carlos „Cha-

cho“ Alvarez se je izkazal za uspešnega politika. In kar vlado najbolj skrbi, je to, da njegova slava sloni na njegovi poštenosti. Uskok iz peronizma, bivši član uporne „skupine osmih“, je za seboj potegnil nekaj voditeljev in večje število glasov. Ko se je pričela volilna kampanja, jo je osredotočil v boju proti korupciji (ena najbolj šibkih točk vlade). In drugi kandidat Velike fronte, občinski svetnik Ibarra, je tisti, ki je sprožil s svojimi obtožbami celotno afero okoli korupcije v zdravstvenem zavodu za upoko-jence. Tako vlada sedaj žanje, kar je vsa ta leta sejala.

SEDAJ IN POTEM

Kar pa je jasno že sedaj, je to, da je kriza globoko zakoreninjena v radikalni stranki. Brez svojih najbolj bojevitih zastopnikov v provinci Buenos Aires in brez glavnih voditeljev v prestolnici, so radikali zelo nazadovani. Še do pred kratkim zmagoviti v glavnem mestu, trenutno na anketah zasedajo komaj tretje mesto. Večina uskočenih glasov se je preteklo v Veliko fronto. S tega vidika so se v vladi sami pojavili glasovi, naj se na kak način pomaga radikalom, ki so vendar sopolisniki pakta.

Vladna propagandna strategija ta zadnji teden je osredotočena v dva cilja. Najprej skuša doseči, da bi čim več ljudi sploh šlo na volitve. Množica letakov, ki pozivajo k volitvam, odraža te vladne skrbi. Odmev je še neznan. Drug važen korak je preplaviti državo z dokazovanjem, kako dobra in kako močna je stabilizacija, ki jo je vlada dosegla in ki je edina, ki more zagotoviti lepšo bodočnost. „Volite naprej“ je geslo, ki je vladi že oktobra prineslo lepe uspehe in ki ga sedaj znova uporablja.

Vendar kljub vsej propagandi in kljub temu, da so gotovi zmage, peronisti niso mirni. Preveč problemov se poraja vsak dan, tako na vsedržavnem področju kot v posameznih provincih. Córdoba in Rio Negro so radikalne. Santiago del Estero je neznanka, potem ko je zvzna intervencija povrnila red razburkani provinci. Neredi v Jujuyu, ki smo jih napovedovali v zadnji številki, se tam stopnjujejo. Ni čudno: uslužbenci imajo preveč nizke plače (\$ 135 na mesec) in sindikat državnih uslužbencev v rokah leve opozicije neneno udarja s protesti.

Teden pred volitvami še 20% prebivalstva niti ne ve, za kaj so volitve. Velik del enostavno misli, da je za novo predsedniško dobo Menema. Pravzaprav ti niso daleč od resnice. Kakih 30% nima posebnih želja glede zmagovalca oziroma jih niti ne briga, kdo bo zmagal.

In še: veliko tistih, ki bi morali nadzorovati volitve, je že izrazilo namen, da enostavno ne bo sodelovalo. To pa lahko povzroči pravo katastrofo. V nekaterih provincah so že pri prejšnjih volitvah določili, da se tem (večina so učitelji) plačajo posebne dnevnice. S tem so dosegli splošno udeležbo. V prestolnici pa so to pot določili, da bodo tistega, ki se ne predstavi na volišču, šli iskat s policijo. Običajno namreč ti „izostali“ potem predstavijo kakšno zdravniško potrdilo, da se rešijo predpisani kazni.

Volitve bodo v nekem oziru kot običajno mejnik med dvema dobama. Za vladu bo le izvedba globoke predsednikove želje ponovne kandidature in ne bo bistvenih sprememb v stranki. Morda delno v vladi, kajti napetost med krogom predsednika in gospodarskim ministrom je te dni na višku. Če ni prišlo do večjih spopadov, je bilo le zato, ker bi take spremembe na pragu volitev močno škodile vladi.

Nad. na 4. str.

Zgodilo se je v Sloveniji...

Slovenijo je konec marca obiskala češka delegacija pod vodstvom ministra za zdravstvo Ludeka Rubaša, ki se je pogovarjal s slovenskim ministrom za zdravstvo dr. Voljčem o možnostih večjega sodelovanja obeh držav na področju zdravstvene zavarovanja in varstva.

Na neuraden obisk je prišel v Slovenijo predsednik makedonskega parlamenta Stojan Andov.

Francoski minister za evropske zadeve Alain Lamassoure, ki je obiskal Slovenijo, je povedal, da bo Evropska komisija konec aprila pripravila prvi osnutek sporazuma o pridruženem članstvu med Evropsko unijo in Slovenijo. — Predsednik vlade Republike Litve Adolfas Sladkevičius je tudi obiskal Slovenijo in s premierom Drnovškom podpisal sporazum o trgovinskem sodelovanju. Poleg tega sta podala izjavo o nameri oblikovanja proste trgovine med državama.

Predsednik slovenske vlade je 30. marca podpisal v Bruslju okvirni dokument o pristopu Slovenije k projektu Partnerstvo za mir kot 14. država, prva razen bivših članic Varšavskega zveze. Spremljal ga je zunanji minister Lojze Peterle.

Letalo Austrian Airways bo odslej letelo na progi Dunaj-Ljubljana-Dunaj. S tem je Ljubljana dobila drugo dnevno povezavo z avstrijskim glavnim mestom.

V organizaciji ministrstva za kmetijstvo se je pričela prva konferenca Srednjeevropske komisije za zatiranje stekline, na kateri sodelujejo predstavniki Avstrije, Češke, Hrvaške, Italije, Madžarske, Slovaške in Slovenije.

Parlamentarni odbor za mednarodne odnose je potrdil pobudo za sklenitev sporazuma med Slovenijo in Madžarsko o znanstvenem in tehnološkem sodelovanju.

31. marca sta se v vladnih prostorih

sešla predsednik vlade dr. Janez Drnovšek in slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar in nadaljevala pogovore o reševanju medsebojnih odprtih vprašanj.

Drnovšek in Peterle sta ob priliki podpisa v Bruslju naslovila prošnjo članom NATO, naj ukinejo mednarodni embargo na uvoz orožja v Slovenijo, ki ga je uvedel Varnostni svet OZN za vse republike nekdanje Jugoslavije. Odgovor se je glasil ugodno, saj so dejali, da embargo proti Sloveniji ostaja v veljavi prej po inerciji kot po volji.

Predsednik Slovenije Milan Kučan se je 24. marca sestal na Dunaju s predsednikom Avstrije Thomasom Klestilom, kanclerjem Vranitzkim, zunanjim ministrom Mockom in drugimi. Avstrija je izrazila strah pred jedrsko elektrarno na Krškem, Slovenija pa ima problem primanjkljaja v trgovini.

Na tiskovni konferenci je zunanji minister Lojze Peterle govoril o problemu razmejitvene komisije s Hrvaško. Dejal je, da „hrvaška stran strokovne geodetske skupine ne kaže pripravljenosti oz. volje za nadaljevanje dela pri iskanju skupnih rešitev.“ Ker komisija še ni dobila geodetskih podatkov, je zasedanje komisije prestavljeno za nedoločen čas.

Parlamentarna komisija, ki preiskuje najdbo orožja v Mariboru in morebitno vpletenost državnih funkcionarjev, počasi napreduje z zasliševanjem prič. Odkrila je nekatere nasprotja med pričevanji.

Novi ravnatelj NUK — Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani je postal Lenart Šetinc, prenovljeni komunist. Ker so ga v parlamentu podprli tudi krščanski demokrati — je predsednik SKD Lojze Peterle to opravičeval, češ da je bilo to tako zmenjeno v koalicijski pogodbi, da to mesto pripada ZL. Nekateri so bili proti temu imenovanju, ker kandidat ni dovolj strokovno izobražen za tako visoko mesto.

SKD v vladi dr. Janeza Drnovška

Dilema, v kateri se je znašla SKD ob razrešitvi obrambnega ministra Janeza Janše in izstopu SDSS iz vladne koalicije terja takojšnjo razrešitev.

Pri tem ne gre obravnavati okoliščin primera Smolnikar in razlogov za razrešitev, ki so seveda nedvomno skrajno politični. Za današnje potrebe je razrešitev Janše in izstop SDSS iz vlade sicer obžalovanja vredno, vendar objektivno dejstvo, iz katerega je treba izhajati. Seveda pa si mora stranka prizadevati za razjasnitev vseh okoliščin primera Smolnikar in grajati scenarij, ki pomeni le slabo krinko za politično razrešitev Janše.

SKD se je pri odločitvi, ali po tem še ostati v vladi ali ne, znašla pred dilemo, ki bo bistveno in dolgoročno vplivala na njeno usmeritev. Obe varianti sta slabi in prav mogoča razlaga je, da je bil glavni cilj scenarija pravzaprav doseči razcep SKD in ne vreči Janšo iz vlade, kjer pravzaprav s svojim delovanjem levici ni povzročil kake posebno velike in očitne škode. Stranka se mora zato v tej dilemi odločiti po tehtnem premisleku, ne pa na podlagi trenutnih emocij. V ta namen si je treba najprej ogledati razloge, ki govorijo za eno ali drugo opcijo.

Za izstop iz vlade govori kar nekaj razlogov:

- videz načelnosti in pokončnosti v odločitvah;
- verjetno ravnanje v skladu s prevladujočim mnenjem članstva (čeprav to ni empirično ugotovljeno);
- porušitev razmerja med levim in desnim polom v vladni koaliciji in zmanjševanje vpliva SKD v njej;
- preprečevanje selitve dela volilne baze k bolj skrajnim strankam, zlasti SLS, SDSS in Slovenski desnici.

Seveda pa enako veliko, če ne še več razlogov govori za ostanek v vladni koaliciji:

- zmanjševanje konfrontacije v slovenski politiki in ustvarjanje konstruktivnega ozračja v njej; duh izrednih razmer trenutno Sloveniji gotovo ne koristi;
- ohranjanje samostojne in neodvisne politike stranke — odločitev druge največje parlamentarne stranke ne sme biti odvisna od odločitev najmanjše, saj bi se sicer SKD v svoji avtonomnosti podredila SDSS;
- vsaka stranka je v politiki zato, da pridobi oblast in sodeluje v vladi — vpliv in moč stranke se z izstopom iz vlade bistveno zmanjša;
- če gre SKD iz vlade, lahko Liberalna demokracija z ZL in nekaj dodatne podpore (Jelinčič, narodnosti) zlahka vlada — vsa oblast v Sloveniji bi bila prostovoljno prepuščena levici;
- stranka je leta 1993 stopila v vlado z namenom, da konstruktivno pripomore k

razvoju Slovenije — ta odločitev je bila smiselna in koristna, če bo vlada pokazala gospodarske uspehe, ki pa so sedaj šele v zametkih;

- z izstopom iz vlade in nujnim zblizovanjem bolj desno usmerjenim strankam bi usmeritev SKD dolgoročno postala zelo desna, kar nedvomno ni njena usmeritev;

- kadrovske se stranka z zasedbo ministrskih resorjev in drugih vladnih služb krepi in razvija.

Seveda so nedvomno še drugi razlogi, vendar že ti kažejo, kako težka je odločitev, ki je pred stranko. Pri tem ponovno poudarjamo, da morajo stranko voditi razumski argumenti, kot so SDSS vodili zgolj razumski argumenti ob rušenju prve DEMOS-ove vlade leta 1992. Ob tehtanju enih in drugih argumentov je mogoče reči, da argumenti za vztrajanje v vladi prevladajo. Ne le da jih je več, zlasti imajo večjo težo in stopnjo racionalnosti. Seveda je odločitev tvegana — stranka se bo soočila z izgubo dela članstva in verjetno izgubo dela volilne baze. Upati je sicer, da bo do volitev lahko to izgubo nadomestila, vendar je to gotovo kratkoročno (zlasti za lokalne volitve) velik problem. Vendar meniva, da je to tveganje vredno sprejeti vsaj iz dveh glavnih argumentov: zmanjšanje stopnje konfrontacije v Sloveniji in dolgoročno desnosredinska usmeritev stranke. Izstop iz vlade bi namreč pomenil radikaliziranje politike, izrazilo desno usmeritev strake, in prizadevanje za izredne volitve. Če bi take volitve bile v kratkem, bi stranka (tudi če bi izstopila iz vlade), dobila manj, kot na prejšnjih in si tako absurdno prizadevala za oslabitev svojega položaja. Stranka pa mora ob tem, ko ostane v vladi, storiti nekaj korakov, ki naj izboljšajo njen položaj:

- prizadevati si mora za učinkovit pregon storilcev kaznivih dejanj v zvezi s t. i. aferami, divjim lastninjenjem in korupcijo; ob tem mora javno kritizirati ovire, ki jih temu daje parlament (imuniteta, neučinkovitost preiskovalnih komisij...);
- odločno in javno razčistiti zadevo Smolnikar;
- prizadevati si za izločitev ZL iz vladne koalicije ali vsaj pridobiti eno ali dve ministrstvi;
- odločno kritizirati strankini usmeritvi neustrezne vladne odločitve (Janša je dobival podporo volilcev z akcijami, ki so bile povsem nasprotne vladi, kar je politično zelo spretno);
- skleniti novo koalicijsko pogodbo, tako da bodo vanjo vključene nekatere pomembne usmeritve stranke.

dr. Rajko Pimat,
predsednik Sveta
za strategijo

Lojze Peterle,
predsednik SKD

V Ljubljani, 29. marca 1994

83 podpisnikov nasprotuje razrešitvi Janeza Janše

Triinosemdeset podpisnikov iz kroga blizu Nove revije je poslalo 25. marca dopis, v katerem je med drugim zapisano:

Podpisani vztrajamo pri načelih in ciljih slovenske pomladi, torej pri principih pravne in socialne države, parlamentarni demokraciji in samostojnosti Slovenije.

Te težnje in cilji, ki so bili določeno izraženi predvsem z Majniško deklaracijo (1989), volilnim programom Demosa (1990) in z deklaracijo o neodvisnosti (1990), še niso v celoti uresničeni. Ravno nasprotno, doživljamo njihovo načrtno blokado in obnavljanje realsocialističnega sistema v preoblečeni podobi. Zaveštno preprečevanje razrešitev afer in

vztrajno izmikanje odgovornosti za revolucionarske zločine nas silijo k ugotovitvi, da smo še vedno predmet istega nasilja.

V tem političnem okviru prav te dni prepoznavamo organizirano razkrajanje legitimnih institucij naše ustavne ureditve iz smeri dedičev boljševizma in predsednika države, kar nenazadnje dokazuje tudi zadnji predlog predsednika vlade dr. Janeza Drnovška predsedniku Državnega zbora Hermanu Rigelniku, da razreši ministra za obrambo Janeza Janšo.

Zaskrbljeni in zgroženi nad takšnim dogajanjem smo prepričani, da je napočil trenutek, ki ponovno zahteva združitev vseh demokratičnih energij na Slovenskem.

Med drugimi so podpisali ta dopis:

Angelos Baš, Janez Bernik, Andrej Brvar, Janez Gradišnik, Niko Grafenauer, Andrej Hieng, Jože Hovart, Drago Jančar, Pavel Kogej, Janko Kos, Lojze Kovačič, Tone Kuntner, Janez Markeš, Boris Pahor, Žarko Petan, Jože Pučnik, Ivan Sedej, Primož Simontiti, Jaroslav Skrušny, Jože Snoj, Rudi Šeligo, Veno Taufer, Ivan Urbančič, Jani Virk, Franc Zagožen, Dane Zajc, Aleksander Zorn in drugi.

Kučan v Clevelandu

Jutri bo prišel iz Pittsburgha v Cleveland predsednik slovenske države Milan Kučan. Priprave vodi slovenski častni konzul v Clevelandu Carlo Bonutti verjetno pod vodstvom slovenskega veleposlaništva v Washingtonu.

Osrednja prireditev tega obiska v Clevelandu bo sprejem za slovenske izseljence vseh generacij v slovenskem narodnem domu. Neka organizacija ad hoc pod imenom Slovenska skupnost velikega Clevelanda (The Grater Cleveland Slovene Community) je za ta sprejem razposlala več sto vabil v Clevelandu, okolici in drugod po Ameriki.

Videti je, da je nekdo imena vabljenih že vnaprej prečistil in izbral. Slovenski politični izseljenci, z nekaj izjemami, vabil niso dobili.

Če gre tu za ideološko merilo ali kaj drugega, ni znano. Tudi ni znano, ali se bodo tisti redki med temi izseljenci, ki so jim bila vabila poslana, zaradi te diskriminacije sprejema udeležili ali ne. Tu gre za opazno spremembo pri dosednji praksi političnih obiskov iz Slovenije. Slovenski izseljenci upajo, da pri tem obisku slovenska država, njeni častni in navadni diplomatski uradniki niso spet začeli, tako kot nekoč, deliti slovenskih izseljencev na prave in neprave.

Po „Slovincu“, 26. marca 1994

V poznejših informacijah v Delu, smo opazili med prisotnimi samo levičarske organizacije ali osebnosti. Op. ur.

Seminar za učitelje v Sloveniji

Jaz pa pojdem na Gorenjsko...

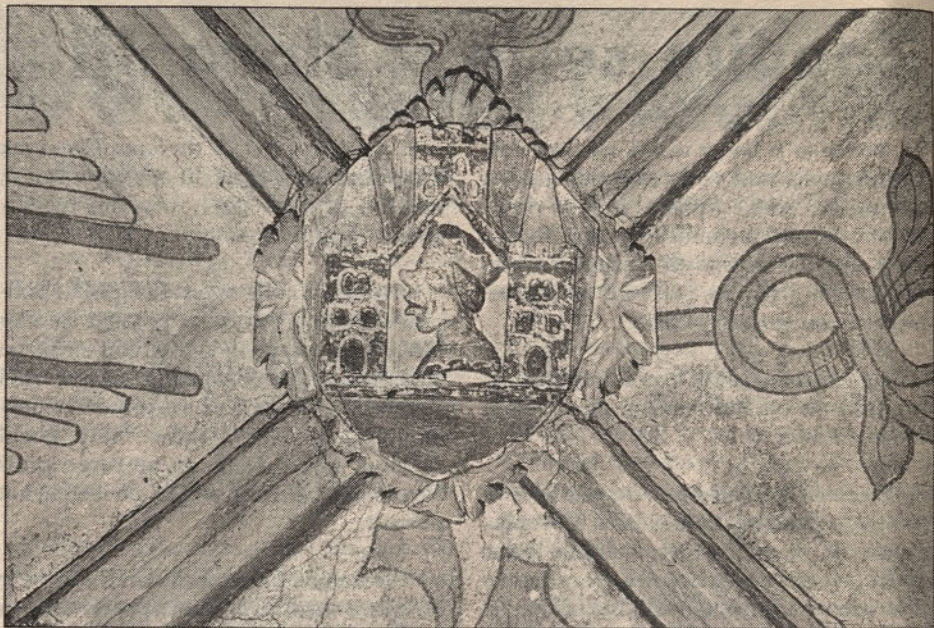
Danes se bomo vrnili nazaj v Slovenijo, v Škofjeve zavode, kamor smo šli 6. februarja k otvoritvi doma za Slovence po svetu in odprtju razstave slikarja prof. Staneta Kregarja. Takoj po prihodu v zavod nas je sprejel zunanji minister prof. Peterle, ki se je zamudil z nami v pogovoru dobre tri četrt ure. Potem smo odšli v dvorano, kjer je bilo že vse polno ljudi, ki se jih je proti pričakovanju prirediteljev nabralo toliko, da jih je bilo več kot za dve dvorani. Ostali so v predverju, na stopnicah in mnogo se jih je vrnilo, ker niso nič videli in ne slišali — zvočnih naprav niso pripravili. Mi smo imeli pripravljene sedeže, čeprav do njih nismo vsi prispeli, v dvorani, kjer se je razvijal program, smo pa le bili. Po končani prireditvi smo se v zavodu še sešli z učitelji, ki so zbrani v katoliškem društvu. Pogovor z njimi je bil zanimiv, spraševali so nas po našem poučevanju — kratka, lepo smo se ujeli, ker mislimo in smo enakega prepričanja.

Potem smo se odpeljali na Gorenjsko in sicer v Vopovlje v penzion Jagodic, ki je last nečaka g. Jagodica, ki živi med nami. V tem penzionu smo prespali štiri noči. Vse je lepo urejeno in okrašeno z mnogimi sobnimi rastlinami. Zelo dobro smo se v njem počutili. Prihodnji dan, 7. februarja, smo se zgodaj odpeljali, to pot nas je spremljala ga. Petra, hčerka dr. Vencija, in kar hitro prispeli na Brezje. Hiteli smo pred Marijin milostni oltar in jo s pesmijo pozdravili. Bili smo pri sveti maši, nato nas je prišel pozdravit predstojnik frančiškanskih patrov, ki skrbijo za Brezje. Meni se je približala

prijateljica iz otroških let, ki me je prepoznala v skupini učiteljic. Kako lepo srečanje pred Marijinim oltarjem. Hitro smo nakupili nekaj nabožnih predmetov v zakristiji in že smo se odpeljali proti Žirovnici. Avtobus se je ustavil pred dvonadstropno lepo stavbo — žirovniško osnovno šolo. Tudi v tej so nas lepo sprejeli, pogostili, malo smo si še ogledali razrede, učilne kabinete, obednico in telovadnico. Z žalostjo v srcu sem videla, da so v jedilnici še vedno visele slike partizanskih „zmag“ in zadnja je bila beg domobrancev čez Ljubelj. Kdaj bo drugače?

Ravnatelj te šole, zelo prijazen gospod, nas je potem spremljal v Vrbo in sploh po „po poteh kulturne dediščine“, kajti iz tega konca so doma Prešeren, Matija Čop, Finžgar, Janez Jalen in Anton Janša, znameniti čebelar, ki je bil tudi prvi učitelj čebelarstva na Dunaju. Seveda smo si najprej ogledali Prešernovo rojstno hišo, nato še Finžgarjevo. Ob tej poti so nas pozdravljali prvi zvončki, ki so nekateri pririli prav izpod snega. Seveda se nismo mogli premagati, da ne bi teh znanilcev pomladi utrgali. V Finžgarjevo rojstno hišo nas je prišel pozdravit star mož zelo visoke postave; ta je bil s svojo družino zadnji prebivalec v tej hiši. Dolgo let je živel v njej, moral pa je hoditi v „hiši“ nekoliko sklonjen, sicer se je z glavo „butal“ v stropni tram. Ko so hišo spremenili v muzej, so se odselili.

Tukaj se je ravnatelj šole poslovil, mi pa smo odbrzeli proti Bledu. Ustavili smo se v Ribnem in ker je bilo treba malo počakati

Grb Škofje Loke v cerkvi Sv. Jakoba.

za kosilo, smo si nekateri peš ogledali prelepo okolico. Žal je bil tisti dan meglen, tako da vrhov pravih gorá nismo ves dan videli, le Stol se nam je za hip pokazal, ko je veter razgnal meglice. Vendar nas je narava tudi razveselila, saj smo okrog hotela v gozdu nabrale lepe šopke teloha, ki je bil tam okrog že v polnem razcvetu.

Kosilo je bilo v tem modernem hotelu odlično — potem pa proti Bledu! Kmalu smo zagledali jezero in otok. Ustavili smo se, da smo mogli pozorneje občudovati to „podobo raja“ — kot pravi Prešeren. Nalaho je bilo vse zavito v meglico, vendar se nam je ta pogled vtisnil globoko v dušo... Smo pa to jezersko lepoto gledali tudi iz gradu, kamor nas je od avtobusa navzgor korajžno peljala ga. Petra ob pripovedovanju blejskih zanimivosti. Toda treba se je bilo posloviti od tega „nebeškega kinča“ in odpeljali smo se v Jagodicev penzion, da smo se mogli urediti za v Cankarjev dom. Ga. Mateja Maček nam je preje preskrbela vstop k tej prvi redni podelitvi Prešernovih nagrad. Tega se morejo udeležiti le povabljeni. Gotovo je to najvišja kulturna prireditelj v Sloveniji, saj je bila poleg umetnikov, pisateljev in pesnikov vsa cerkvena in svetna gosposka — od nadškofa Šuštarja, g. Kopeiniga do predsednika države Kučana in vseh ministrov, županov in drugih oblastnikov. Vse smo si lahko od blizu ogledali po podelitvi nagrad in koncertu, v prostoru, kjer je bila pripravljena bogata zakuška. Še danes mi je žal, sedaj še posebej, da nismo pozdravile obrambnega ministra Janša, saj smo bile čisto blizu njega. Pa včasih zmanjka poguma! Pozno v noč smo se vrnili v naš prijetni penzion.

Prihodnji dan, 8. februarja je bil državni praznik. Naš cilj pa Škofja Loka in okolica. Pred cerkvijo v Crngrobu nas je čakal Vincencij Demšar, predsednik izvršnega sveta skupščine občine Škofja Loka, mislim, da bi mi po domače rekli župan Škofje Loke, in nas spremljal ves dan poleg ge. Olge Maček, ki se je po enodnevnem odmoru spet vrnila k nam.

Cerkev v Crngrobu je bogata na freskah in po ogledu teh smo odšli v bližnji gozd h križu ob gozdni poti. Ta križ so postavili po letu 1990, ko so tudi v tam globokih jamah odkrili grobišče. Vemo, da so v te jame metali ustreljene domobrance. Kot smo zvedeli, leži tudi naš brat Ivan med njimi. Kako mi je bilo pri srcu, si lahko mislite! Ogledali smo si še župno cerkev in na škofjeloškem gradu velik lepo urejen muzej. Ko smo šli preko tega, ki je v središču Škofje Loke, so nas z mnogih oken pozdravljale slovenske zastave. Bile so razobešene v čast državnem prazniku. Kako lep pogled na plapolanje belo-modro-rdečih zastav! Skupaj smo še poiskali rojstno hišo dr. Tineta Debeljaka — tega našega velikega kulturnega delavca med nami. Ni je bilo težko najti, saj je bila z nami

njegova hčerka Jožekja, ki je po 40 letih spet stopila vanjo in se pozdravila s svojimi sorodniki. Dolgo se ni mogla muditi, ker se nam je mudilo naprej po Poljanski dolini. Peljali smo se mimo Visokega in se po precejšnjih serpentinah pripeljali na Ceteno ravan pod Starim vrhom. Kako lep razgled, kljub ne preveč lepem dnevu. Tam nas je čakalo kosilo v Dolenčevi hiši, kjer se ukvarjajo s kmečkim turizmom. Kakšno presenečenje, ko smo vstopili v pravo kmečko hišo, s kmečko pečjo in bohkovim kotom nad mizo. Miza je bila že pripravljena in dobro kosilo so zaključili pravi krofi, saj smo bili v predpustnem času. Kar težko se je bilo posloviti od prijaznih vernih ljudi. Nazaj grede smo se ustavili na Visokem, kjer je pokopan pisatelj dr. Ivan Tavčar. Posestvo je lepo in veliko, nekaj dni pred našim obiskom so ob kapelici v isto grobnico pokopali pisateljevega sorodnika. Tavčarjev kip je mogočen — ko je bil mogočen Tavčar kot ljubljanski župan. S hvaležnostjo v srcih smo se spominjali njegovih lepih kmečkih povesti, posebno še povesti Cvetje v jeseni. Ob spomeniku smo položile šopek zvončkov, ki so cveteli tam okrog. G. Demšar nam je povedal še več zanimivosti o pisatelju in tem njegovem posestvu. Tukaj se je od nas poslovil, mi pa smo se odpeljali spet v Vopovlje.

Po večerji smo se odpeljali v gorenjsko prestolnico Kranj gledat igro Revizor, ki jo je napisal Igor Torkar. Je inačica Gogoljevega Revizorja na slovenske razmere. Igrali so dobro, vendar mi nismo navajeni takih prizorov in ne nelepih besed, ki so jih uporabljali. Je podoba 45-letne prevzgoje.

Velik Prešernov kip pred kranjskim gledališčem smo si z zanimanjem ogledali in se poslovili od Kranja. Zelo mi je žal kot Gorenjki, da v obeh dnevih nismo videli ne triglavskega pogorja in ne drugih gora. Toda ob odhodu iz Slovenije so nas na Brniku pozdravljale Kamniške planine v svoji snežni belini, ožarjene v jutranjem soncu!

Mija Markez

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Nad. z 2. str.

Med radikali tisti, ki stoje ob strani (De la Rua, Storani, Montiel, Usandizaga), le čakajo izida, da potem navalijo na Alfonsina, ki da bo kriv volilnega poloma. Vendar nekateri že svarijo pred velikim „kanibalizmom“, ki bi stranko dokončno potisnil ob stran.

Združena levica čaka izidov, da odloči svojo bodočnost. Vendar je težko dolgo časa obdržati pod isto streho zelo različne tendence. Prav tako pa desnica gleda, kaj bo. Oni še niso našli poti združenja. Je še preveč personalizma. Zorenje čaka boljših časov.

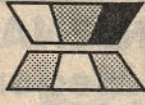
Slovenske učiteljice iz Argentine pred podobo Marije Pomagaj na Brezjah.

Po obisku rojstne hiše pesnika Franceta Prešerna.

NOVICE IZ SLOVENIJE

SLOVENC V ARGENTINI

LJUBLJANA — Inšpektorji republiške uprave za javne prihodke so v lanskem letu kar precej pogosto privili davčne utajevalce, ti pa so mislili, da se bodo že kako izmazali. Sodniku za prekrške so predlagali v obravnavo skoraj 4.700 kršilcev zakona o dohodnini in 4.000 kršilcev zakona o prometnem davku. Večina teh se je zanašala, da podatkov ne bodo preverjali in je prijavila veliko manj prejemkov, kot so jih v resnici. Še najpogostejša kršitev zakona o prometnem davku je ne izdajanje računov ob nakupu.

MARIBOR — Na odru mariborske opere so zbor in orkester Opere in baleta Slovenskega narodnega gledališča Maribor z dramskimi igralci in opernimi solisti uprizorili prvič na slovenskih tleh musical Goslač na strehi („El violinista en el tejado“). To se je zgodilo ravno za tridesetletnico svetovne premiere v New Yorku. Predstava je bila uspešna. Dirigent je bil Simon Robinson, v glavni vlogi, mlekarija Tevje, je nastopil baritonist Emil Baronik, njegovo ženo Golde pa je pela Alenka Pintarič.

DOLGA VAS — Mejni prehod je v lanskem letu „prenesel“ okoli 150.000 tovornjakov. Problem je še, ker na prehodu ni prave stavbe, pa tudi denarja zanjo ni. Možna rešitev bi bila, da štirje špediterji na meji kot doprinos k njihovem cvetočemu poslu poskrbijo za gradnjo potrebnih objektov, saj računajo, da promet ne bo upadel. — Kar pa upada, so vsakotredenska „romanja“ na madžarski sejmi v Lentiju. Tam je bilo možno kupiti po precej nizkih cenah raznovrstne izdelke, ki so prihajali iz raznih držav vzhodne Evrope. Ker pa je bila tudi kakovost teh izdelkov izredno nizka, obenem pa še razmerje tolar-florint ni več tako ugodno, je sejem izgubil svoj čar in slovenske kupce.

LJUBLJANA — Po predstavitvi na turističnem sejmu FITUR v Madridu so ugotavljali precejšnje nepoznanje Špancev o Sloveniji in njenem glavnem mestu. Nekateri so prihajali na razstavnici prostor po prospekte o Bratislavi; drugi so mislili, da je Slovenija v vojnem stanju. To je organizatorje nagnilo k vprašanju, če se je predstavitev v Madridu splačala. Seveda je veleposlanik Juri takoj odgovoril, da je bila udeležba slovenskih turističnih organizacij na sejmu preskromna in citiral, kje in kolikokrat je bila Slovenija omenjena v javnih sredstvih obveščanja.

LJUBLJANA — Dinozavri so tudi v slovenski prestolnici. Pred Halo Tivoli so razstavili 15 luk teh predpotopnih živali, ki so jih izdelali v Rimu. Vendar so nekateri obiskovalci razočarani nad razstavo in ogorčeni nad previsoko vstopnino.

SV. DUH PRI ŠKOFJI LOKI — V nasprotju s Planino pri Rakeku se tukaj vaščani niso protivili, da bi se v nunske gradu (v katerem so bile nekdanje uršulinke) odprl dekliški center za zdravljenje odvisnosti od mamila. Nekateri so celo tako navdušeni, da so predlagali nekatere prostore v škofjelški občini, kamor bi lahko namestili tudi Don Pierinijevo skupino za zdravljenje narkomanov.

ŠKOCJAN — Škocjanske jame so bile pred sedmimi leti vpisane v Unescov seznam svetovne naravne in kulturne dediščine. Pogoj Unesca je bil, da Slovenija v dogovorjenem roku sprejme potrebne ukrepe v ta namen in zagotovi celotno ekološko sanacijo jam. Zdaj bo končno zakon le pripravljen in bo razširil območje parka od 338 na 415 hektarov, v katerih so vključene vasi Škocjan, Betanje in Matavun. Na področju raste kar 9 redkih vrst praproti in semenk, živi 6 različnih vrst netopirjev in je 37 arheoloških najdišč ter 5 prazgodovinskih grobišč. Nujno je tudi

očistiti reko, ki ponika v jame.

LJUBLJANA — Ob priliki Prešernovega praznika so v Narodni galeriji ponovili vokalno-instrumentalno delo Primoža Ramovša Soneti nesreče. Interpretirala sta flavtist Klemen Ramovš in dramski igralec Karlo Brišnik. (Delo je bilo podano tudi leta 1992 na Dnevnih slovenske kulture v Kulturnem centru General San Martin in so ga izvajali Klemen Ramovš, Miha Gaser in Luka Debevec).

LJUBLJANA — V Slovenskem gledališkem in filmskem muzeju so predstavili enourni video o plesalki Veroniki Mlakar, ki ga je pripravil Janez Meglič. V njem je opisana pgt, ki jo je vodila po največjih baletnih odrih Evrope in Amerike. Ob koncu so tako Veronika kot njena starša (Pija in Pino Mlakar, tudi plesalca) obžalovali, da je v tem zapisu precej lukenj, ker je bolj malo ohranjenega dokumentarnega gradiva o njenem umetniškem življenju. Pred leti je umetnica nastopila tudi v Buenos Airesu.

ŽALEC — Poslanci žalske občine so se odločili kje naj bi tekli novi odsek avtoceste med Arjo vasjo in Ločnico pri Vranskem. S tem bo možno začeti z gradnjo že v drugi polovici letošnjega leta, in naj bi trajala do konca leta 1996. Strokovnjaki za prostorsko planiranje so to traso (J4) označili za najbolj sprejemljivo, z najmanj negativnim vplivanjem na bivalne pogoje ljudi, ki bodo ob avtocesti živeli, in povedali, da so načrti usklajeni z evropskimi ekološkimi kriteriji.

LJUTOMER — Lani oktobra so v Ljutomeri občini sprejeli sklep, da bodo na spomenik padlim borcem NOB in žrtvam fašizma pritrili tudi ploščo v spomin protikomunističnim borcem in žrtvam povojnih pobojev. Namen je bil, da bi napis bil pritrjen že za praznik vernih duš, a ga do sedaj še niso namestili.

LJUBLJANA — Cankarjev dom je predstavil nekaj števil o svojem delovanju v lanskem letu. Pripravljenih je bilo 1.051 kulturnih in kongresnih prireditev, ki se jih je udeležilo 355.000 ljudi. Največ jih je obiskalo 232 glasbenih prireditev. V tem letu je precej naraslo število kulturno-umetniških prireditev, še vedno pa ne morejo dvigniti števila mednarodnih kongresov.

LJUBLJANA — V treh letih je bilo v Sloveniji več kot 50 terorističnih napadov, katerim se pridružujejo še anonimne grožnje posameznikom in ustanovam. Pred štirimi leti so prijavi 70 takih groženj, leta 1991 300, predlanskim pa čez 400. S tovrstnimi problemi se bavi protiteroristična zaščita v okviru specialne enote slovenske policije, ki je v Sostrem dobila nove prostore. V njih ima vso potrebno tehnično infrastrukturo, da se usposablja in uri v vseh veččinah protiterorističnih akcij.

Informativni list društva Slovenija v svetu

• 18. in 19. junija bo v Škofjih zavodih prvi Tabor Slovencev po svetu. Pripravilo ga bo izseljensko društvo Slovenija v svetu v sodelovanju s predstavniki Slovencev po svetu, njegov namen pa je predstaviti slovenski javnosti sodobne potrebe in zahteve slovenskih izseljencev. Predvideni program bo imel dva tematska dela: v soboto jutraj bo obravnavala skupnosti iz čezmorskih držav s sodelovanjem njihovih predstavnikov, opoldne bo kosilo, popoldne sv. maša, zvečer pa akademija z nastopom komornega zbora Ave (letošnjega dobitnika Prešernove nagrade) ter folklorne skupine France Marolt. V nedeljo jutraj bodo na vrsti slovenske skupnosti iz Evrope, popoldne bodo nastopili Ko-

Osebnosti

Krst: Krščen je bil Avgust Mariano Arabetti, sin dr. Celsa in prof. Lojzi roj.

SLOVENSKI DOM SAN MARTIN

Občni zbor

V nedeljo, 20. marca se je vršil 33. redni občni zbor. Bilo je 71 navzočih članov.

Po pozdravu predsednika je naš župnik Franci Šenk zmolil očenaš za vse umrle člane v pretekli poslovni dobi.

Nato so sledila poročila:

Tajnice: Poročala je o delu in sejah odbora, glavna točka pa je bila prošnja, da bi vsi člani bolj aktivno sodelovali pri delu v Domu.

Kulturnega referenta: Likovna razstava, odrski prizor za domobransko proslavo (Maks Borštnik), nastop mladinskega pevskega zbora „Harmoniae“.

Blagajnika: Podal je bilanco dobe, ki gre od 1. maja 1993 do 30. aprila 1994. Skupni dohodki te dobe so bili \$ 65.397,84; izdatkov je bilo \$ 51.882,01; čisti dobiček znaša \$ 13.515,83.

Gospodarja: Kupilo se je 100 stolov za bar, 10 okroglih miz, 24 navadnih miz in razne potrebščine za kuhinjo (krožniki, pribor, skodelice za kavo, kozarci, itd.). Posebno je prosil, da bi skupno pazili za čistočo Doma.

V imenu predsednika nadzornega odbora Hrovata je podal poročilo cont. Fajfar ter potrdil pravilnost blagajniških knjig.

Na tem občnem zboru so bile volitve za potrditev odbora. Za da je bilo 68 glasov, za ne trije glasovi.

Važna tema na občnem zboru je bila nakup sosednje hiše, ki je na prodaj. Dobili

Dimnik.

Čestitamo!

Smrti: Umrli so: ga. Jelka Pahor (82), France Čotar (92), Andrejka Lovrenčič (10 let), Jože Langus (65). Naj počivajo v miru!

smo ponudbo za nakup hiše s tremi sobami, kuhinjo, jedilnico, dvema straniščema in dvoriščem. Površina hiše je 73,87 m², površina dvorišča 38,52 m².

Hiša z dvoriščem se drži zemljišča, katerega je odbor že kupil in plačal \$ 27.000 (površina zemljišča je 125,42 m²).

Ker se drži zemljišče s hišo našega Doma, se je odbor zanimal za nakup. Prostor za izboljšanje šole in potrebe mladine bi prišel prav. Zato je dal odbor na razgovor odločitev za nakup. Po živahnem razgovoru je bil rezultat glasovanja: za nakup hiše 54 glasov, odklonilnih pa 26 glasov.

Liga žena-mati

17. marca smo pri sanmartinski Ligi žena-mati imele prvi letošnji sestanek. Govorila je ga. Katica Dimnik o „Seminariju za učitelje slovenskih šol v Argentini“. Ona je bila med udeleženkami, zato nam je vedela dosti povedati. Pokazala nam je tudi slike. Ker o temi piše vsakotredensko Svobodna Slovenija, ne bomo tukaj vse še enkrat ponavljale. Naj omenimo le, da so bile naše učiteljice zelo lepo sprejete, da so imele natrpan program, da so marsikaj novega slišale in doživlele ter je vsem ostalo potovanje v lepem spominu.

Proti koncu so imele nekaj časa tudi za osebne obiske, vendar le prav malo. Tiste, ki so bile prvič doma, so opazovale zimsko pokrajino, ki je seveda drugačna od poletne, zelene, bolj pestre. Pa kaj se hoče, bil je pač zimski čas.

Prihodnji sestanek bo 21. aprila in vse članice so lepo vabljeni!

31. literarna nagrada „VSTAJENJE“ za leto 1993

Komisija literarne nagrade „VSTAJENJE“, ki jo sestavljajo prof. Diomir Fabjan Bajc, prof. Zorko Harej, prof. Martin Jevnikar, urednik Mladike Marij Maver in prof. Zora Tavčar, se je sestala dne 29. marca 1994 ob 17. uri v prostorih Slovenske prosvete, ul. Donizetti 3, in pregledala 25 knjig, ki so jih v preteklem leti izdali zamejci in zdomski pesniki, pisatelji in

znanstveniki. Po temeljiti presoji se je soglasno odločila, da podeli literarno nagrado „VSTAJENJE“ za leto 1993 leposlovni knjigi črtic slovenskega argentinskega pisatelja Toneta Brulca z naslovom Vardevanje angelčka, ki je izšla pri založbi Mihelač v Ljubljani.

Pisatelj zajema motiviko svoje kratke proze iz argentinske pampe in iz indijanskih naselbin, pa tudi iz življenja Slovencev v eksotičnem argentinskem okolju. Odlikuje ga poetični slog in slikovito prikazovanje vzdušja, polnega magije; nazorni pa so tudi njegovi prikazi likov in dogajanja v delavskih barakah in na drugih, za slovensko literaturo nenavadnih prizoriščih.

Komisija med 25 deli priznava to delo za umetniško najmočnejše v lanskem zamejski in zdomski literarni berici.

Podelitev nagrado bo v ponedeljek, 11. aprila 1994, na večeru Društva slovenskih izobražencev.

Denar za nagrado je spet velikodušno poklonila Hranilnica in posojilnica na Opčinah, za kar se ji odbor iskreno zahvaljuje.

Trst, 29. marca 1994

Za literarno nagrado „Vstajenje“
Martin Jevnikar

Za SVS
Boštjan Kocmur

MALI OGLASI

ORIENTE S.R.L. - Prevozi - poroke - rešilni avtomobili - mrljske vežice - pogrebi - Monseñor R. Bufano 2651 (ex Camino de Cintura) 1754 San Justo - Tel.: 651-2500 / 651-2335

Proyectos de Informática S.A. - Avditorija pri kompjuterjih, programe 3419/91 D.G.I. - Franci Šturm - Emilio Mitre 435 - 13. nadstr. „D“ - Capital - Tel.: 433-1713

NEVESTE - 15 LET: Izdelava šopkov in naglavkov iz svežih cvetov. **Gabrijela Marolt** - Tel. 664-1656.

PSIHOANALIZA

Psihoanalitični konzultorij: Ilic. psih. Marko Mustar; Santa Fé 3228, 3° „M“ — Capital — Tel.: 83-7347 in 826-5005.

ELEKTRONIKA

Električni material za industrijo in dom. **Elektro Ader** - Franci Jarc. Av. Ader 3295 - Munro; Tel.: 766-8947 / 762-1947

ZOBOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, implantacijske integracije; sreda in petek, od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadstr. „B“ - San Martín - Tel.: 755-1353.

TURIZEM

Alas Tour Vam nudi po ugodnih cenah potovanja po Argentini, svetu in v domovino, tudi skupinska. Na uslugo Vam je **Juan Kočar**. Rivadavia 5283 - Loc. 34 - Tel.: 903-4006.

Potovanja, skupinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni **Marjeta Senk** - Tel.: 762-2840.

LEGAJO N° 3545-82

Počitnice, izleti in potovanja v domovino informacije, hotelske namestitve, avtobusni prevozi, posredovanje vizumov in menjalnice. **H. Yrigoyen** 2742 - San Justo - Tel.: 441-1264/1265

ARHITEKTI

Arh. Aleksander Jure Mihelič - Načrti in vodstvo novih zidanj in prenovev v Buenos Airesu, Miramaru in okolici. Tel.: 631-9600 in 0291-22977.

ADVOKATI

dr. Katica Cukjati — odvetnica - ponedeljek, sreda, petek od 18. do 20. ure - Boulogne Sur Mer 362, La Tablada, Tel.: 652-5638

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel.: 382-1148

dr. Vital Ašič — odvetnik - ponedeljek, sreda, petek od 18 do 20 - Don Bosco 168 - San Isidro - Tel.: 743-5985.

dr. Franc Knaps — odvetnik - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital - Tel.: 476-4435; tel. in faks 46-7991.

SANITARNE NAPRAVE

Sanitarne in plinske naprave — privatne — trgovske - industrijske - odobritev načrtov — **Andrej Marolt** - Avellaneda 216 - San Miguel - Tel.: 664-1656.

ZA DOM

REDECORA - Celotna oprema stanovanj: blago za naslanjače, odeje, zavese, tapete, preproge - Bolívar 224 - Ramos Mejía - Tel.: 654-0352.

Matija Debevec - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón.

Garden Pools — konstrukcije bazenov - filtri - avtomatično zalivanje - **Andrej Marolt** - Pte. Illia (Ruta 8) N° 3113 - (1663) San Miguel - Tel.: 664-1656.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385 - 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - Tel.: 325-2127.

Kreditna Zadruga SLOGA — Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje od sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Mgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 -. Uraduje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ štirih vrstic \$ 4 - za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številke — \$ 12.-

PORAVNAJTE NAROČNINO!

ZEDINJENA SLOVENIJA Razširjeni Medorganizacijski svet

vabita predstavnike vseh organizacij na
POSLOVILNI VEČER
DR. PETRA VENCLJA in sodelavk
in SLAVNOSTNO VEČERJO

V četrtek, 14. aprila, ob 20. v Slovenski hiši

Zaradi prostora naj organizacije pošlejo največ štiri predstavnike

Slovenska kulturna akcija

Obisk gledališčnikov iz Slovenije:

Branje literarnih del
Vloga gledališča v uporabi proti diktaturi
razprava in debata

Predstavitve knjig Celjske Mohorjeve družbe, darovanih Slovincem v Argentini
v ponedeljek, 11. aprila, ob 20. v Slovenski hiši

POZOR!

Od 25. aprila do 2. julija bom na razpolago v pisarni **SLOGA - Ramos Mejía** - vsak dan od 16. do 19. ure, kjer boste lahko brezplačno dobili vse informacije in nasvete v zvezi z novim **POKOJNINSKIM ZAKONOM**.

Predno se odločite za ta važni korak, posvetujte se pri nas.

Na razpolago tudi na telefonih: 656-3653 ali 654-6438.

Lic. Helena Loboda Oblak

OBVESTILA

SOBOTA, 9. aprila:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja ob 15. v Slovenski hiši.

PONEDELJEK, 11. aprila:

Pri SKA: Obisk gledališčnikov iz Slovenije: branje literarnih del, Vloga gledališča v uporabi proti diktaturi (razprava in debata), ob 20. uri v Slovenski hiši.

SOBOTA, 23. aprila:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja ob 15. v Slovenski hiši.

PROGRAM O OBISKU

DR. P. VENCLJA,
GLEJ NA 2. STRANI.

Trisobna hiša na prodaj

150 m², telefon, garaža, vrt.
(Morón-San Justo).

Prodaja Organización Eslovena
Hipólito Yrigoyen 2946 - San Justo -
Tel. 651-5885

V Ameriki rojena hčerka povojnih emigrantov z odlično končano diplomom iz španščine in nemščine na katoliški univerzi Duquesne University v Pittsburghu

želim poučevati

en mesec angleščino v zameno za hrano in stanovanje, začeni sredi julija 1994.

Naslov:
MARTA KOŠIR
227 McNary Street
McMurray - PA 15317 - USA
Tel.: 00-1- 412-941-6702

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE**
Director: **Valentín B. Debeljak**
Propietario: **Eslovenia Unida**
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
(1407) BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: (54-1) 636-0841
Telefax: (54-1) 636-2421

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.
Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti pa \$ 60; obmejne države Argentine 90 USA dol.; ostale države v obeh Amerikah 100 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje in oblikovanje:
MALIVILKO - Telefax: (54-1) 362-7215

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - Tel./Fax: 362-7215
(1101) Buenos Aires

Predsednik, razjahajte slovenski narod!

Scenarij, ki si ga je predsednik Kučan s svojim aparatom sodelavcev zamislil in je postal tako zelo razpoznaven po znamenitih predsedniških izjavah o diskvalifikacijah in likvidacijah, se je začel uresničevati.

Prav gotovo je bilo predvideno, da bo ministrstvo za obrambo prej ali pozneje odkrilo nekoga od vseh tistih, ki so dobili posebne naloge za vohunjenje in prenašanje pomembnih informacij v center, od katerega so prejeli navodila. Seveda je bil pripravljen tudi program glasne reakcije, potem ko bi bil vohun odkrit in ovaden. Po tem programu pa je treba vohuna predstaviti kot žrtev nezakonitega pregona služb obrambnega ministrstva, s tem pa pripraviti teren za odstranitev ministra Janše. Smo priče neverjetnega odziva javnih občil ob odkritju in prijemu Milana Smolnikarja. Pri tem se minimalizira dejanje, zaradi katerega je ministrstvo za obrambo vložilo zoper njega kazensko ovadbo, brez zadržkov in dvomov, ne da bi bilo dejansko stanje (potek dogodkov) že ugotovljeno, pa se prikazujejo postopki organov ministrstva za obrambo kot nezakoniti in grobi, s čimer naj bi bile kršene človekove pravice.

Ni se čuditi, da se je Združena lista odzvala in zahtevala razrešitev Janeza Janše, saj je bila njena vloga v pripravljenem scenariju prav tako določena. Morda je bolj presenetljiv odziv nekaterih članov nekdanjega Odbora za varstvo človekovih pravic z Igorjem Bavčarjem na čelu, ko v javnem pismu predsedniku vlade zahtevajo Janševo razrešitev. Vendar pa smo glede na delovanje teh ljudi v zadnjem obdobju to le lahko pričakovali. S tem se poraja tudi dvom o spontanosti in dobrohotnosti njihovega početja v času, ko je odbor s pritegnitvijo množice posameznikov in skupin prerasel v gibanje, ki je vrglo prejšnji režim. Ali danes še lahko govorimo, da je prejšnji režim zrušen?

Ob sedarji načrtovani medijski gonji

zoper obrambnega ministra Janeza Janšo se lahko spomnimo na sproščeni dogodek pred letom ali dvema, ko je na nekem zborovanju v Slovenj Gradcu nastopil takratni predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan. Ob koncu prireditve ga je neki človek iz občinstva naglasno vprašal, kdaj namerava razjahati slovenske delavce. Neposrednega odgovora mož sicer ni dobil, pač pa posrednega v obliki nasilne odstranitve s prizorišča, potem pa so ga varnostniki še pretepli, tako da je dobil nekaj resnih poškodb. Tega dogodka večinoma javnih občil sploh ni zapisala, kaj šele, da bi bila vložena kakšna zahteva po odgovornosti takratnega predsednika predsedstva.

V primeru, o katerem govorimo danes, čeprav gre za obračun s človekom, ki je osumljen storitve hudega kaznivega dejanja, pa storilca poudarjeno označujejo kot žrtev zarote ministrstva za obrambo in to jemljejo kot izhodišče za odstranitev ministra Janše. Tudi če je dejansko šlo za prestop pooblastil posameznih uslužbencev ministrstva za obrambo, ki so osumljenca zalotili „in flagranti“, kar pa po dosedanjih poročilih ni ugotovljeno, ni mogoče govoriti o neposredni odgovornosti ministra.

V takem primeru gre za posredno odgovornost, pri kateri mora v okviru ministrstva, tako kot kdor koli v okviru ustanove, ki jo vodi, zagotoviti izvedbo postopka za ugotovitev odgovornosti ter za ustrezno ukrepanje zoper kršilce v skladu s predpisanimi pravili.

Upamo, da bodo Slovenci kmalu spregledali umazano igro, ki se vodi z najvišjega mesta. Takrat bo odpadel tudi vsak dvom, ki zdaj v javnosti še obstaja o tem, kdo dejansko uporablja metode diskvalifikacije in likvidacije.

Dimitrij Kovačič
„Slovenec“, 24. marca 1994